12. Bravo F. A., Cruz-Bohorquez J. M. Engineering education in the age of AI: analysis of the impact of chatbots on learning in engineering. *Education Sciences*, 2024. 14(5). 484. DOI: 10.3390/educsci14050484.
13. Khan F. N. Non-technological barriers: the last frontier towards AI-powered intelligent optical networks. *Nature Communications*, 2024. 15. 5995. DOI: 10.1038/s41467-024-50307-y.
14. Solohubov I., Moroz A., Tiahunova M. Yu., Kyrychek H. H., Skrupsky S. Accelerating software development with AI: exploring the impact of ChatGPT and GitHub Copilot. *CEUR Workshop Proceedings*, 2024. 3679. 76-86. DOI: 10.55056/ceur-ws.org/Vol-3679/paper17.pdf.

DOI https://doi.org/10.36059/978-966-397-668-6-16

## «ПЕРЕВІРЕНО НА ПЛАГІАТ І ШІ»: АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК МАРКЕТИНГОВИЙ ПРОДУКТ НА РИНКУ ЗАМОВНИХ ДИСЕРТАЦІЙ PHD

**Кізлова А. А.**
*доктор історичних наук,*
*доцент кафедри історії факультету соціології і права,*
*Національний технічний університет України*
*«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*
*м. Київ, Україна*

Підготовка наукових кадрів є одним із ключових механізмів відтворення та розвитку національного наукового потенціалу. Водночас якість такої підготовки визначається не лише формальним виконанням освітніх і атестаційних процедур, а й достовірністю, самостійністю та належним авторством результатів наукової діяльності здобувачів наукових ступенів. У цьому контексті академічна доброчесність є не сукупністю формальних вимог, а фундаментальною умовою довіри до результатів освіти і науки.

Закон України «Про академічну доброчесність» від 18 грудня 2025 р., визначає дисертацію як різновид академічного твору та встановлює систему принципів, правил і процедур забезпечення академічної доброчесності. Серед визначених у законі порушень значущими для підготовки наукових кадрів є, зокрема, відчуження авторства, академічний плагіат, приписування авторства, недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом, несамостійне виконання завдання й схиляння до порушення академічної доброчесності. Окрім того, передбачено заборону реклами послуг зі створення академічних творів, якщо передбачаються відчуження чи

приписування авторства або інші визначені законом порушення академічної доброчесності [4]. Комерційне написання дисертацій на замовлення виходить у цьому контексті за межі суто етичної проблеми.

Ця практика безпосередньо пов'язана з відчуженням авторства, яке закон визначає як передання академічного твору іншій особі з оприлюдненням під іменем особи, яка не є його автором [4]. У міжнародному академічному дискурсі споріднені практики розглядаються, зокрема, у контексті «contract cheating», та окремих форм «ghost authorship» [12]. У випадку дисертацій ці порушення набувають особливого значення, бо стосуються не окремого завдання, а атестації науковця на підставі тривалої підготовки академічного твору.

Для третього рівня вищої освіти названі практики створюють низку пов'язаних ризиків: поява можливості формально пройти процедуру підготовки до захисту без належного набуття дослідницьких компетентностей; спотворення результатів атестації, бо замовна дисертація не може достовірно засвідчувати здатність здобувача до самостійних досліджень; послаблення функції наукового керівника, частину якої перебирає на себе комерційний виконавець; перетворення академічної доброчесності на набір технічних показників; нерівність між здобувачами в доступі до академічного успіху [складові цього успіху див. напр.: 3]; ризик зниження довіру не лише до окремих здобувачів і їхніх наукових керівників, а й до наукових ступенів, закладів вищої освіти та державної наукової системи загалом. Відповідно, потребує дослідження те, як оновлення правового поля вплинуло на ринок послуг із підготовки дисертацій.

Метою дослідження є характеристика особливостей того, як поняття, дотичні до академічної доброчесності, використовуються в маркетинговій комунікації відповідного ринку та які уявлення про якість, авторство і доброчесність наукової роботи вони формують.

В основі дослідження – рекламні та інформаційні матеріали українських фірм, які у відкритому доступі пропонують написання PhD-дисертацій, окремих розділів і супутніх наукових текстів. Формулювання, вживані на сайтах цих фірм, аналізуються суто як елементи їхньої маркетингової комунікації, адже перевірка якості їхніх послуг потребує окремого дослідження.

Вже на рівні формулювань користувачам відкрито пропонують «замовити дисертацію», придбати її повністю або окремими частинами, погодити обсяг, строки й вартість. У рекламних матеріалах «Disserexpert» заявляється, що компанія бере на себе «повний цикл роботи над дисертацією» – від визначення наукової новизни й актуальності до формулювання висновків та підготовки матеріалів до захисту; водночас прямо зазначається можливість придбати не лише повну дисертацію, а й окремі її частини [5]. «OnDisser» теж пропонує «професійну дисертацію PhD на замовлення "під ключ"» із повним супроводом, контролем якості й відповідальністю за результат [11].

«Аспірантура» організовує замовлення через постановку завдання, узгодження деталей, укладення конфіденційного договору, передоплата, виконання роботи, передача результату й подальше гарантійне обслуговування. При цьому заявлено можливість виконати дисертацію «на будь-якому етапі написання», зокрема «з нуля» [9]. У «DWG DISSERTATION» окремими позиціями пропонуються сама дисертація, огляд літератури та розділ дисертації з зазначенням вартості й термінів їх виконання [1]. У «ZULU» послуга прямо описується як дослідження, котре замовник може придбати за визначеною ціною [7]. «Avtora» окремими послугами представляє повну PhD-дисертацію «під ключ», окремий розділ, методологія та дизайн дослідження, аналіз даних, оформлення за ДСТУ 8302:2015 і супровід правок; для кожної позиції встановлено окрему початкову вартість [6]. У «Na5ku» дисертації пропонуються «з супутніми матеріалами або без», передбачаються поетапна оплата, передання роботи частинами, а також можливість окремо замовляти супутні компоненти [10]. За твердженням «Магістр», у них можна замовити як дисертацію PhD «під ключ», так і окремі її частини, при цьому робота передається поетапно та супроводжується до захисту [8]. У «Дегрі-Сервіс» одночасно визначаються терміни виконання, наводяться гарантований показник унікальності, дані про вартість і можливість придбати дисертацію «під ключ» із подальшим доопрацюванням; сама послуга позиціонується як повний цикл – від вибору теми та написання роботи до її підготовки до захисту [2]. Отже, досліджуваний ринок пропонує не тільки «готову дисертацію», а цілий набір стандартизованих послуг.

Важливим є перетворення категорій, пов’язаних з академічною доброчесністю, на маркетингово привабливі характеристики продукту. Так, в «OnDisser» декларуються «висока унікальність», трирівнева перевірка роботи за допомогою кількох сервісів антиплагіату й можливість коригувати текст після перевірки. Зазначено, що про розбіжності між результатами різних програм замовник може надати звіт, після чого «унікальність тексту» буде виправлена відповідно до його вимог [11]. «Аспірантура» серед гарантій зазначає «100% унікальні роботи», а всі тексти, за твердженням компанії, пишуться індивідуально та перевіряються в системі «Unicheck» [9]. У «Дегрі-Сервіс» унікальність уже конкретно окреслюється як 85–95%. Серед переваг послуги названо «високу унікальність і відсутність плагіату», а перевірка, за твердженням сервісу, проводиться за допомогою «Unicheck» або «StrikePlagiarism» [2]. У «ZULU» на сторінці замовлення окремо виводиться показник «Унікальність роботи», тоді як у тексті послуги заявляється, що кожний розділ проходить перевірку на плагіат [7]. Ще системніше цей механізм представлений у «Na5ku». Серед гарантій сервісу зазначено «потрібний % унікальності» в програмі на вибір замовника – «Unicheck», «StrikePlagiarism», «Plagscan» та інших, а також передбачено підготовку звіту

антиплагіатної перевірки. У детальних умовах замовлення цей підхід доповнюється вимогою «90% і вище» унікальності та формулою «Без використання штучного інтелекту» [10]. У рекламному матеріалі «Disserexpert» формула «якісно та без ШІ» подається безпосередньо як характеристика послуги, а виконавець заявляє, що «кожна робота створюється живим експертом»; одночасно він посилається на «перевірку на академічну доброчесність» виконавців [5]. У «Na5ku» «90% і вище» унікальності, перевірка на плагіат і пряме твердження «Без використання штучного інтелекту» [10] подаються як комплексна специфіка продукту. В такий спосіб фірми включають унікальність, антиплагіатну перевірку та відсутність ШІ безпосередньо до властивостей виготовленого на замовлення академічного твору.

Окремого аналізу потребує використання поняття «авторство». Особливо показовою в цьому контексті є маркетингова комунікація «OnDisser»: компанія обіцяє написати для замовника «авторську дисертацію PhD», а серед характеристик своєї продукції декларує «по справжньому авторську роботу» та індивідуальне написання «з нуля» [11]. Схожі формулювання й в «Аспірантурі»: компанія заявляє про авторів із науковими ступенями, «100% унікальні роботи», дотримання авторського права, а також стверджує, що «виконана на замовлення дисертація PhD буде ваша і тільки ваша» [9]. У комунікації «DWG DISSERTATION» цей особливо виразний: серед характеристик послуги одночасно фігурують «унікальність й авторство» та «перевірка в програмах антиплагіату», тоді як сама компанія пропонує виконання дисертації на замовлення «з нуля» [1]. Тож виникає парадокс: стороннє створення академічного твору не приховується на рівні самої комерційної моделі, однак одержаний продукт при цьому описується через категорії «авторської», «унікальної» та індивідуально створеної роботи.

У «Na5ku» повний текст дисертації, кваліфікація виконавця, звіт з перевірки на плагіат, показник «90% і вище» унікальності та відсутність використання ШІ становлять цілісний комплекс аргументів на користь їхнього товару/послуги [10]. У «OnDisser» із тією самою метою поєднуються «авторська» дисертація, висококваліфікований виконавець, індивідуальне написання «з нуля» та трирівнева антиплагіатна перевірка [11]. У «Аспірантурі» договір, статус авторів, авторське право, «100% унікальність» і «Unicheck» формують єдину систему гарантій того, що замовлену роботу буде успішно захищено [9]. Тож різні складові комерційної моделі можуть взаємно підсилювати одна одну.

Отже, в маркетинговій комунікації на ринку замовних дисертацій PhD академічна доброчесність постає як сукупність чітко та привабливо окреслених показників якості комерційного продукту: унікальність подається як певний прийнятний відсоток, плагіат – як властивість, достатньо надійно первіюрювана програмою, відсутність ШІ декларується як перевага. Водночас відсутність виявленого плагіату, високий показник текстової унікальності чи декларація про

невикористання ШІ самі по собі не встановлюють фактичного авторства та самостійності дослідження. Саме тому ключовою проблемою є можливе ототожнення технічних показників контролю з академічною доброчесністю загалом. При цьому академічний твір, створення якого на замовлення суперечить принципам особистого авторського наукового внеску, рекламується мовою авторства, унікальності, антиплагіату та відповідності стандартам академічної доброчесності. Про останню за таких умов уявлення формується радше не як про базову цінність науковця, а як складова маркетингової пропозиції.

Для мінімізації зазначених ризиків доцільно: 1) перенести акцент із перевірки готового тексту на верифікацію дослідницького процесу шляхом документування ключових етапів формування наукового результату – від самого вибору теми й постановки проблеми; 2) посилити роль наукового керівника та систематичної комунікації здобувача з ним протягом усієї підготовки дисертації через регулярне обговорення концепції, методології, проміжних результатів, проблем і змін у дослідженні, що дає змогу не лише надавати фахову підтримку, а й відстежувати реальну участь здобувача у формуванні наукового результату; 3) підвищити вимоги до усної верифікації авторства, яка має виявляти здатність здобувача обґрунтувати вибір теми, джерельну базу, методологію, обмеження та результати дослідження, а не перетворюватися на звіт про успішність чергового навчального семестру суто за формальними показниками; 4) чітко визначити на рівні формулювання освітньої програми, які дії можуть виконувати редактори, перекладачі, консультанти чи технічні фахівці, а що має залишатися відповідальністю здобувача; 5) не допускати академічної доброчесності суто до антиплагіатної чи ШІ-перевірки, адже технічні інструменти можуть бути лише одним із засобів контролю; 6) посилити підтримку здобувачів через науково-методичні семінари й консультації; 7) практично реалізувати законодавчі вимоги щодо комерційної реклами шляхом моніторингу відповідного ринку, розробки механізмів реагування та методичних рекомендацій для закладів вищої освіти й інших суб'єктів академічної діяльності.

**Література:**


1. Ваша дисертація – наша турбота. URL: https://surl.li/vefdgk
2. Дисертація PhD на замовлення – написання та допомога. URL: https://surl.li/asclhu
3. Доктор філософії (PhD). URL: https://scc.knu.ua/doktor-filosofiyi
4. Закон України «Про академічну доброчесність». *Відомості Верховної Ради.* 2026. № 13. Ст. 35. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text
5. Замовити дисертацію в Києві. URL: https://surl.li/izlnmc
6. Замовити дисертацію – кандидатська / PhD. URL: https://surl.li/mvjllw

7. Замовити дисертацію PhD. URL: https://surl.li/pxiszq
8. Замовити дисертацію PhD. URL: https://surl.li/dzoqqc
9. Написання дисертації PhD на замовлення. URL: https://surl.li/qxqljt
10. Написання дисертацій на замовлення. URL: https://surl.li/wpkonj
11. Професійна дисертація PhD на замовлення «під ключ» в Україні. URL: https://surl.li/ossrsg
12. Lancaster T., Dent B. Academic Ghost Writing and Commercial Contract Cheating Provision on a Freelancing Website. *Academic Integrity: Broadening Practices, Technologies, and the Role of Students. Ethics and Integrity in Educational Contexts*. 2022. Vol. 4. https://doi.org/10.1007/978-3-031-16976-2_17

DOI https://doi.org/10.36059/978-966-397-668-6-17

## ВИЩА ОСВІТА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ: ВИКЛИКИ, АДАПТАЦІЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ЯКОСТІ

**Козуб Л. С.**
*кандидат філологічних наук, доцент,*
*доцент кафедри іноземних мов математичних факультетів,*
*Навчально-науковий інститут філології*
*Київського національного університету імені Тараса Шевченка*
*м. Київ, Україна*

Повномасштабна війна стала серйозним викликом для української системи вищої освіти, зумовивши необхідність швидкої адаптації освітнього процесу до нових умов. Повітряні тривоги, загроза ракетних та дронових атак, нестабільне електропостачання, вимушене переміщення викладачів і студентів, а також поширення дистанційного та змішаного навчання суттєво вплинули на організацію освітнього процесу. Водночас українські заклади вищої освіти продовжують працювати та шукати ефективні способи забезпечення його безперервності й якості.

Одним із ключових чинників забезпечення якості освіти є професійний потенціал викладача. Сучасний мотивований викладач – це не лише фахівець, який володіє ґрунтовними професійними знаннями та передає їх студентам. Це також людина, здатна адаптуватися до нових обставин, постійно вдосконалювати свої професійні компетентності, опановувати сучасні цифрові інструменти, підтримувати міжнародну академічну співпрацю та зберігати мотивацію до викладацької діяльності навіть у складних умовах [1; 3].

Воєнний стан значно розширив спектр компетентностей, необхідних викладачеві. Окрім предметної та методичної компетентності,